СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 276. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 26-го листопада 1935. — VOL. XLIII. No. 276. Jersey City, N. J., Tuesday, November 26, 1935. THREE CENTS

ЛИТВА ЗАПЕРЕЧУЄ ЗВЯЗКИ З УКРАЇНСЬКИМ ПІДПІЛЛЯМ

ВАРШАВА. — Литовська Телеграфічна Агенція оголосила комунікат, у якому заперечує, начеб то литовський уряд мав якінебудь звязки з українськими революціонерами, як це говориться в акті обвинувачення проти здогадних убивників польського міністра Перацького. В акті обвинувачення є докладний список провідників українського підпілля, які, як сказано в акті, нібито їздили до Америки на литовські пашпорти.

ЩЕ И ІНШІ ОБВИНУВАЧЕНІ НЕ ХОЧУТЬ ГОВОРИТИ В СУДІ ПО ПОЛЬСЬКИ.

ВАРШАВА. — В процесі за вбивство Перацького притягнено до свідоцтва обвинувачених Климишина, Підгайного й Малюцу. Тому, що вони відмовилися зізнавати по польськи, суд рішив відчитати їх зізнання, зложені в слідстві. З них виходить, що Климишин не признався ані до участи в убивстві, ані навіть до приналежности до Організації Українських Націоналістів. Підгайний признався до приналежности до О. У. Н. і до звязків з Бандерою. Бандера буцімто сказав Підгайному про приготування до замаху, як також сказав, що замах виконає Мацейко. Підгайний буцімто навіть знав, що Бандера дав Мацейкові револьвер. Підгайний нібито сказав, що тому вступив до О. У. Н., щоб очиститися від закидів, начебто він стояв на услугах польської поліції. У відчитаним зізнанню Підгайний описав діяльність українського гуртка в Данцігу. Цей гурток робив із своїми членами вправи як з майбутніми жовнірами української революції.

ПРОГОЛОШЕНО АВТОНОМІЮ ПІВНІЧНОГО КИТАЮ.

ПЕЙПІНГ. — У неділю, 24-го листопада, проголошено автономію в північнім Китаю. Перевороту довершив Ін Ю-Кенг, адміністратор цих провінцій. Ін належить до приятелів прояпонського руху. Він створить уряд для нової провінції з такою назвою: „Протикомуністична Рада Автономної Провінції Східньої Гопеї". Столицею нової провінції буде місто Тунгчов, що лежить у віддалі 12 миль від Пейпінгу.

ЕТІОПІЯ ГОЛОСИТЬ ПЕРЕМОГУ.

ГАРАР (полуднева Етіопія).—Зять цісаря Гайлі Селясі, Рас Деста Демту, командант полуднього фронту проти Італійців, побив на голову 2,000 Італійців в провінції Баль. Італійці боролися завзято, але Етіопці були в більш ніж подвійному числі й тому виграли. Кількасот Італійців згинули, при чому попали в руки Етіопців тенки, машинові кріси й муніція. Етіопці відбили теж кілька місцевостей.

ДЕРЖАВИ ВІДКЛАДАЮТЬ СТРИМАННЯ ДОСТАВИ НАФТИ ДО ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН. — Британський та французький уряд порозумілися в справі стримання заборони достави нафти до Італії. Це сталося під напором французького премієра Ляваля. Лявалю остеріг Англію, що Італія може знайтись у безвихідному положенню і може розпочати європейську війну.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ХОЧЕ ПРИМИРИТИ ІТАЛІЮ З ЕТІОПІЄЮ.

ЛОНДОН. — Англійський премієр Болдвин вислав до Мусолінія особистий зазив за мир. Він поставив такі точки: 1. Мусоліні має від себе сказати, які його умови для замирення Етіопії й Італії; 2. Треба видумати якісь засоби для підготування настрою Італійців за мир; 3. В засаді Італія повинна дістати якісь економічні концесії в Етіопії, хочби навіть і частину території; 4. Кожна пропозиція мусить бути приємлива для Етіопії і Ліги Націй.

Кажуть, що внаслідок цього зазиву відкликано засідання Ради Ліги Націй, що мало відбутися в пятницю.

СОВЄТИ ОСТАТОЧНО ДОЗВОЛИЛИ НА ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ ТОЛСТОГО,

ЯСНАЯ ПОЛЯНА (советська Росія). — Остаточно Совети примирились і з Толстим, про якого писали своєчасно англійські критики, що це найбільше шанований письменник у цілому світі, за винятком самої Росії. Советська влада дозволила виридити окремий залізничий потяг для 200 пролетарських письменників, щоб вони могли відвідати дім Толстого в Ясній Поляні, на полудне від Москви, і вшанувати 25-ліття смерти цього письменника. Влада дозволила вшанувати память Толстого як артиста, але дальше розголошує, що його писання були і є шкідливі для соціялістичних засад уряду. Фільософія Толстого була пацифістична, але в школі, яку уладжено в його колишнім хуторі, виставлено тепер кріси, газові маски та інші воєнні прилади як доказ, що советський устрій це не місце для мирових теорій Толстого.

ЖИТТЯ ПИСЬМЕННИКІВ ЗАКАРПАТТЯ.

В Хусті на Закарпатю відбулися установчі збори Товариства Письменників і Журналістів, що вибрали собі головою о. Дм. Поповича, Зореслава заступником, а Гренджу-Донського секретарем. До управи ввійшли: Андрій Ворон і Боршош-Кумятський, до контрольної комісії Юлій Ревай, Степан Клочурак, Петро Мігович і Степан Росоха. Досмертним почесним головою вибрано о. А. Волошина. Товариство рішило в першу чергу видати літературний альманах.

ВИКОНАНО И ПЕРЕВИКОНАНО.

Большевицька „Правда" повідомляє: „План заготівлі карт до грання в СССР виконано й... перевиконано. Карти надруковані, віддані до Центросоюзу. Центросоюз заплатив за них гроші, а населення не купує. Тому в Центросоюзі установили закон: не вантажити й не висилати галянтерійного товару краевим і окружним кооперативам, поки вони не замовлять... карт".

Своє цікаве звідомлення про „перевиконання" пляну заготівлі карт закінчує „Правда" запитом: „Як довго ще нас примушуватимуть купувати в добавок до ковнірця колоду карт?"

ПОЖЕЖА В АНГЛІЙСЬКІМ ЗВІРИНЦІ.

В англійськім звіринці в місцевості Сірей вибухла нічною велика пожежа. Рев перелякних тигрів і львів заалярмував сторожу звіринця. Звірята старались видобутися з клітки, але даремно і багато з них згинуло в полумині. В останній хвилині сторожа звіринця відчинила клітки з екзотичними птахами, звідкіля втікло їх дуже багато. Чимало звірят вдушив дим. Матеріяльні шкоди внаслідок пожежі великі.

ГАРАКІРІ В ЧЕРНОВЕЦЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

Одної ночі сторож вязниці в Чернівцях почув стогін, що видобувався з одної келії. Коли він відчинив двері, побачив вязня Івана Наконечного, що лежав на землі з розтятим шлунком. Наконечний виконав гаракірі бритвою. Звідкіля її дістав до келії, невідомо.

ОГРАБИВ ЖЕБРАЧКУ.

Кілька днів тому вломився візник І. Сабов до житла старої жебрачки Шарльотти Девеш в Ужгороді, побив її, зірвав ключик, що висів їй на шиї, і забрав зі скрині 400 кч нажебраних грошей, а також подушки й одежу. Поліція зараз впала на сліди грабіжника, бо вночі люди бачили на возі Сабова більший клунок. Сабов до рана більшу часть грошей прогуляв. Крадені річи знайшли у нього в соломі.

КАЧКИ ПАДУТЬ НА ВУЛИЦЯХ ВІННІПЕГУ.

Цьогорічна вчасна зима обманула навіть дикі качки, які не вспіли в час відлетіти на південь. Недавно перелетіла понад Віннінпегом група качок і кілька з них впало на вулиці міста. Крила були вкриті ледом. Віннінпеґці ганяли за бідними створіннями по вулицях, поки не полапали їх на смачний обід.

ХТО НАЙБІЛЬШЕ ПЕРЕКЛАДАЄ.

Накладом міжнародного інституту інтелектуальної співпраці появився „INDEX TRANSLATIONUM", що подає статистичні дані про переклади з 1933. р. Найбільше число перекладів припадає на Італію (930), а потім ідуть: Франція (662), Совети (659), Англія й Злучені Держави (по 644), Німеччина (536).

Найбільше перекладено з англійської мови (1,620), опісля з німецької (1,252), французької (734), російської (559), з латини (163).

З авторів побив рекорд у 1933. р. Едґар Волес: його перекладено в цьому році 82 рази.

РЕЄСТРАЦІЯ ПАМЯТНИКІВ СТАРОВИНИ НА ВОЛИНІ.

В дубенському повіті заряджена консерваторська влада реєстрацію всіх памятників історично-мистецької ваги. Волинь зберегла дотепер куди більше памятників княжої й взагалі середньовічної старовини, як Галичина й тому не достача їх реєстрації відчувалася дотепер дуже болюче не тільки в колах науковців, але й ляїків, зацікавлених історичним минулим рідного краю.

ЦІКАВИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ РУМУНСЬКИХ ЛІКАРІВ.

Румунські лікарі експериментальним шляхом ствердили цікавий обив затроєння нікотиною. На плечах чоловіка, що лежав, поклали вони в околиці шлунка цигаро, замочене передтим у воді. По кількох годинах у цього чоловіка завважили лікарі симптоми грізного затроєння. Затруївся він у той спосіб, що через шкіру дістала ся нікотина. Хорий земліз, хоч дістав відповідний застрик і хоч йому шлунок переполокали. Зґаданий експеримент свідчить наглядно, якою вбивчою є нікотина для людського організму.

ЗАЯЦЬ ПОКУСАВ ПСА.

Патьфундтовий пес каліфорнійського шерифа в Сен Джозе переконався, що він є кепським представником своєї раси. Якось біг він полем зі своїм паном і несподівано натрапив на зайця. Відізвалася пісня кров і пес кинувся за зайцем. Та цим разом заяць не втікав, а обернувся й почав гризти пса. Від неславної і певної смерти вибавив його щойно його пан.

СОВА ВИКРАДАЛА КУРИ.

Що сови полюють на куропатви, це відомо, але що вміють красти дорослі кури, про це дізнався якийсь Джормер, що жие на онтерійській фармі коло Кобург. Одної ночі сова закралася до його курника і через ніч винесла до свого гнізда (про запас) аж 9 дорослих курок. Крила сови мали пять стіп і шість цалів.

МИШКА ІЗ ШТУЧНИМИ ЗУБАМИ.

Одна дама із Копенгагену мала улюблену мишку. Виховувала її таксамо, як інші виховують котів. Одного дня мишка дістала на обід якусь занадто тверду страву і викрошила собі два зуби так, що не могла їсти. Опікунка мишки пішла до першорядного дентиста і заплатила 1,800 корон за платинову пльомбу. Мишка здохла.

КІНҐ ЗНЕСЕ ШЛЯХОТСЬКІ ТИТУЛИ.

Чистий клопіт має Канада зі шляхотськими титулами. Давніший уряд Кінга зніс їх, а уряд Бенета описля привернув. Тепер повідомляють з Отави, що на найближчій сесії парляменту Кінґ внесе резолюцію, яка покінчить із дотепершньою практикою надавання шляхотських титулів горожанам Канади.

РАДІОВІ АВДИЦІЇ З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

Польське радіо робить приготування до авдицій, що будуть присвячені життю Волині. Перед варшавським мікрофоном має бути відчитаний репортаж, що характеризуватиме всі прояви політичного, господарського й культурного життя Волині. Окремо мають бути підкреслені в авдиції історичні та краєзначні вартости Волині. Вже в цій справі порозуміваються з усіми організаціями на Волині й тому нема сумніву, що „волинські авдиції" випадуть так, як собі цього захочуть ті, що ведуть теперішнє життя на Волині.

Про українське національне життя буде сказано стільки, скільки що дня говориться в офіціяльному житті на Волині.

ІСТОРІЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ГИМНУ В ЙОГО 150-ЛІТТЯ.

Хоч 150-ліття французького гимну „Марселєзи" припадає аж на 1942 рік, ціла Франція, а зокрема місто Штрасбург, приготовляються до величавого святкування сотих роковин смерти автора того гимну, Клавда Йосифа Руже де Ліль. З тої нагоди появились історичні розвідки, з яких виходить, що французький гимн не повстав у місті Марсель, від якого походить його назва, але в місті Штрасбургу, в провінції Альзація, над Реном. Автор гимну був жовніром у французькій армії за часів Наполеона і створив слова та музику Марселєзи, як стоять на варті коло касарні. Той гимн був такий захоплюючий своїми словами й музикою, що задяки йому французьке військо вигравало битву за битвою. Сам Наполеон дякував особисто авторові Марселєзи, який, як зрештою багато авторів і композиторів, жив опісля у великій нужді.

ОДНАКОВІ ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ.

Албертійський премієр Ебергарт, котрий є також міністром освіти, звернувся з пропозицією до міністрів освіти в Саскачевані й Манітобі, щоб у всіх трох провінціях завести однакові шкільні підручники.

КОРОВИ ДЛЯ РЕКЛЯМИ.

Цими днями пасажири лондонської підземельної залізниці мусіли вилізти а вагонів. На рейках стояли дві корови. Всі дивувались, як вони туди попали. Виявилося, що організація молочарень зробила таку рекляму: на стації підземельної залізниці в самім серці Лондону будуть стоятн корови в окремій затишній молочарні і там гарні дівчата будуть їх доїти. Публіка зможе пити молоко „просто від корови". Вже в перших днях рух був там такий великий, що люди не могли діждатись черги. Лондонці, що звикли пити багато „віскі", починають пробувати свіжого молока.

ЗАГАЛЬНІ БАЛАЧКИ ПРО ПОПРАВУ БИЗНЕСУ

ВАШИНҐТОН. — Урядові бюра подають до широкого відома походячі з ріжних джерел заяви про поправу бизнесових відносин.

Походять ці заяви передовсім із самих урядових бюр та спираються на даних, зібраних урядом. Передовсім так звана резервова рада вказує на кращий розвій промислів, який видно зі зросту приходів, що знову можна ствердити по зрості податків.

Друга група заяв того роду походить від промисловців і капіталістів. Ці вказують на більший рух на біржі, себто в продажі уділів і бондів підприємств.

Найбільше уваги звернули на себе заяви про поправу промислового руху, що походять з кругів робітничих юній. Американська Федерація Праці в своїм місячнім звіті, наприклад виразно каже, що бизнесовий рух поправляється, та висказує надію, що Америка буде переживати за кілька років промисловий „бум".

УРЯД БЕРЕТЬСЯ ДО АВТОМОБІЛЬНИХ ВИПАДКІВ.

ШІКАҐО. — Так звана Краєва рада безпеченства проголосила загальну краєву кампанію за зменшення числа автомобільних випадків.

Думає вона повести преріжні заходи за те, щоб за пять літ зменшити число випадків в Америці щонайменше на 35 процентів. Якби цей ідеал осягнути, то вратованоб життя 38,000 осіб.

НЕМА ВІСТКИ ВІД БІГУНОВИХ ЛЕТУНІВ.

ДАНДІ АРІЛЕНД (Море Ведела). — Літак „Полар Стар", котрим Линколн Елсворт полетів у підбігунові околиці, давав про себе чути радіом іще в суботу, але від того часу від нього нема вістки.

Місцева база цього летуна задумує зорганізувати ратункову вправу.

СМЕРТЬ В ОГНІ.

РИДЖВУД (Нью Джерзі). — У неділю рано повстав огонь у шпиталі „Крисчен Санітаріюм" у поблизькій місцевості Виков. Шпитальні послугачки з нараженням власного життя вратували 36 недужих жінок. Зате дві недужі згинули підчас пожару, видно вдушені димом.

КОКЛИН ЗАКИДУЄ УРЯДОВІ КОНШАХТИ З ЛІҐОЮ НАЦІЙ.

ДІТРОЙТ. — Відомий радіовий проповідник, о. Чарлз Коклин, заявив у своїй недільній промові, що американський уряд через своїх амбасадорів згодився тайно в 1933 році піддержувати Лігу Націй у її санкціях проти зачіпних держав.

ЗЛОВИЛИ ШАЙКУ БАНДИТІВ.

НЮ ЙОРК. — Місцеса поліція, дізнавшися про намірений напад бандитів на 6-поверховий будинок під ч. 80 Бовері, що має в собі велике число крамниць і канцелярій торговців жемчугами, зробила в каменици засідку та, виждавши 10 годин, піймала 6 людей, котрих вона посуджує як ювілерських злодіїв.

Поліція каже, що піймання шайки не прийшло їй легко, бо прийшлося зжити з ними завзяту бійку. Між пійманими є Вилєм Тейлор, котрого поліція вважає „найкращим вломником у бизнесі", Петро Кобак, що був арештований 12 разів, засуджений 4 рази, Чарлз Коген, що був 9 разів арештований, а 3 рази засуджений, і інші з подібними рекордами.

ДОМАГАЮТЬСЯ БЕЗПЛАТНИХ КОНЦЕРТІВ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

НЮ ЙОРК. — Відділ юнії музикантів домагається від директора Нюйорського Симфонічного Товариства не побирати оплат вступу на концерти товариства від безробітних.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ПРЕЗИДІЯЛЬНИХ ВИБОРІВ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Бора заповідає, що він пічне незадовго кампанію на радіо, щоб, як він каже, зломати звязки республіканської партії з великим бизнесом.

Почтмайстер Фарлі, провідник демократичної партії, кидає республіканській партії визов поставити Герберта Гувера кандидатом на уряд президента Злучених Держав при виборах у 1936 році.

РЕВОЛЬТА В БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Бразилійський уряд вислав військо, кораблі та літаки, щоб здавити революту в чотирох північно-східніх провінціях. Кажуть, що революту підсилюють комуністи. Збунтувалася теж частина правильної армії в місті Наталь, у провінції Ріо Гранде де Норте.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:
Пвсдинокс число три цснти.

На рік $6.00
На пів року $3.25
На три місяці $1.75

Число в пятницї (а англійською частю):
На рік $2.00
На пів року $1.25

В Джерея Сяті і Заграницею:
На рік $9.00
На пів року $4.75
На три місяці $2.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy

One year $6.00
Six months $3.25
Three months $1.75

Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):
One year $2.00
Six months $1.25

Foreign and Jersey City Rates:
One year $9.00
Six months $4.75
Three months $2.50

За оголошення подається на відповідне.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Етіопія й Китай

Ще не полагодив світ одної війни, а вже назріває друга. Ще Ліга Націй не покінчила справи наїзду Італії на Етіопію, а вже налагоджується їй інша справа, неменше важлива й неменше трудна: наїзд Японії на Китай.

Мають ці дві війни між собою багато спільного. Звязані вони не тільки тим, що Японія очевидячки пішла в Китай тому, бо занята Етіопією Европа не має часу занятися Китаєм. Крім цього часового звязку є ще чисто сутній звязок. Війна Японії проти Китаю це чисто зачіпна війна, наїзна, просто напасть з ціллю захопленя чужого народу.

Як в одній так і в другій війні наїзник уживає всяких пустих приток для нападу. Під пустими притоками треба разуміти такі, яких напасник не посмів би вжити проти сильного противника. Є це звичайно образи чи недокзані напади, які він самий промовчав би, якби проти нього стояв сильний противник.

Та власне в цьому й справа, що в Африці Етіопія, а в Азії Китай знайшлися в положенню безсильних. Етіопія, видно, поклалася на два факти: на своє знамените географічне положення та на відому войовничість свого населення, войовничість, що була знаменито засвідчена в першій війні Італії проти Етіопії 40 літ тому.

Китай колись був щодо числа населення найбільшою країною світа. Того року держава бачить свою охорону в самій своїй величині; вона покладається, що таку велич ніхто не важитися зачіпити. Довгі віки так і було. Одначе потім Японія, від Китаю багато разів менша, зачіпилася з Китаєм і побила Китай. Всі побачили, що Китай це кольос на глиняних ногах, якого нема що боятися. Полізли европейські держави в Китай. Слабість Китаю була ствердженa. Як довго европейські держави жили в мирі зі собою, Японія не могла зачіпати Китаю. Китай був далі спокійний. Та коли европейські держави повели між собою війну, Японія негайно пішла загарбувати край в Китаю. Кілька літ тому Японія викроїла собі з Китаю Манчуко на 30 мілїонів людей, а тепер збирається вирізати з Китаю ще одну посілість — на 100 мілїонів людей.

Так і Етіопія й Китай платять за те, що не постаралися створити в собі збройної сили для оборони своїх людей перед наїзниками. За те, що, йдучи між вовків, не взяли з собою вовчих зубів.

Д-Р БЕНЕШ ОТВИРАЄ БОЛЬШЕВИКАМ БРАМУ ДО СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ

(Оригінальний допис з Праги).

Та інша річ з Чехословаччиною. І для неї аргументи професора Братіяну повинні би бути переконуючі, бо що грозить від большевиків Румунії, це грозить і Чехословаччині. Одначе всього того для такої голови як у Бенеша замало: чеське москвофільство, плекане десятками літ і давніше, а по війні головно його органом „Ческе Слово", вибухло власне тепер повною силою наверх. „Ат жіве Русско!" — це клич чеських москвофілів, дарма, що воно носить уже на своїм прапорі не двоголового царського орла, але пятикінчасту большевицьку звізду. Та і той прапор втратив уже дві давні свої краски, так, що лише третя, червона, на ним полишидася.

Це однак п. Бенеша не бентежить, як не бентежить і те, що в Румунії тепер уже не такі настрої, як були ще перед пів роком. Він собі думає, що тут знайде принорвлення старий московський калямбур (гра слів: „как русскіе на Прут, так Австрія на Серет"), лише що в тім випадку будуть „русскіе" напирати не на Австрію, а на Румунію. І міркує собі так, що Мадяри з іще більшим завзяттям будуть напирати на Румунію, щоби відобрати собі Семигород, ніж на Чехословаччину, де їм більше буде йти про природню границю: Карпати. У всякому разі ворог (Мадяри) буде спільний та, як то кажуть, по волі чи по неволі, Румуни мусітимуть на випадок війни перепустити **большевиків** через свої землі до Чехословаччини, то є в першій мірі на Закарпатську Україну. І тому то мабуть Чехи так попирають у нас кацапів, щоби було кому надходячі московські війська торжественно прийняти. Одначе треба би передовсім Фенцика і Бачинського з їх компанією, та їх покровителя, інспектора Вондрачека, навчити по російськи говорити, бо не вміють ані в зуб. Крім того треба би навчити їх також співати „інтернаціонал", і то очевидно російською мовою. І чому властиво п. Бенеш іще й досі „не заботітся", про це?

Та жарт на бік. Чехи цілком серіозно маніфестують своє військове співробітництво з Советами. На цьогорічні військові маневри в Советциві висвали вони сам цвіт свого „генштабу", а по повороті домів начальних того штабу, генерал **Крейчі**, не міг нахвалитись большевицької армії і її осягів. Особливо дуже помітне вражіння зробив на нього ось який маневр советських летунів:

Кількасот літаків перелетіли понад ворожою армією на її зади і тоді спустили вони при помочі скоропадів **700** салдатів на землю. За ними спущено також кріси, скорострільні й муніцію, так, що на протязі чверть години заатакували ті салдати ворожу армію ззаду.

Це — каже Крейчі — і йому і його старшинам незвичайно подобалось; а можемо собі представити, з яким одушевленням читали це оповідання москвофільські настроєні „Пепічки".

Тимчасом ціла історія з падучими з неба салдатами не має найменшого значіння на випадок справжньої війни і є лише звичайною штучкою, котра надається більше до цирку, а не на війну.

Поперше: і противник має також літаки, котрі не дадуть ворожим літакам так безкарно оперувати на задах його армії.

Подруге: най би й справді **700**, чи хочби навіть і **2,000** летунів осіли разом зі зброєю за плечима ворога на землі. Чиж годні вони зараз окопатись, і то з двох сторін, бо, очевидно, ворог матиме резерви, котрі їх зараз заатакують. Отже мусітимуть боротись відразу на два боки, а до того наражені будуть на стріли своєї власної артилерії, що атакуватиме ворога з фронту.

Одним словом: тих **700** скинутих з повітря жовнірів будуть засуджені відразу на те, що наскількись не вигинуть, — попадуть відразу в полон. Отже виходить, що та ціла імпреза з літаками і летунами надається дійсно лише до цирку, а не на поле бою.

Що большевики в цей спосіб стараються своїм підданим рабам заблахманити очі, це легко зрозуміле. Але коли вони й справді і чеським генштабленрам цим імпонують, то це дуже сумно свідчить про військове знання цих генштаблерів. Ми не хочемо бути такі злобні і припускаєм, що генерал Крейчі дише з чемности та з вдячности за „ікру" й інший „обильний харч" так вихваляє ці цирикові продукції. Автім він і справді числить на московську поміч, то й чому не погласкати Москаля трохи по головці?

Тичасом взаїмне кокетування йде дальше, а недавня гостина большевицьких письменників та журналістів у Празі дала навіть нагоду до великої політичної маніфестації. „Сам" п. Бенеш виступив з промовою та зазначив, що Чехословаччина і Совєти, заключаючи між собою **договір взаїмної допомоги,** йдуть дорогою спільних життєвих інтересів і звязали себе так кріпко, що можуть ставити чоло якій би то й не було ситуації в европейській, чи хоч би і в своїй політиці. Зворушеним голосом нагадав Бенеш про передвоєнні чеcько-російські симпатії*) та зробив застереження, що хоча Чехословаччина має суспільний устрій, що опирається на старій традиції та на народніх звичаях, то одначе з повним зрозумінням і поважанням відноситься вона до тих держав, котрі мають інший лад та інші методи правління.

Така заява була видно потрібна, щоби покласти міст між чеською демократією і большевицькою диктатурою.

Промовляв також, і то по чеськи, советський дипльоматичний посол **Александровський**, вихвалюючи договір взаїмної оборони, заключений між обома державами.

Проводир цеї московської прогульки, **Кольцов**, заявив нарешті ось що:

„Народи советського Союзу є переконані, що державна самостійність Чехословаччини є одним з факторів мира, та що недоторкальність і безпеченство Чехословаччини лежить в інтересі всіх держав Европи, котрі працюють для мира і поступу. Ми можемо сміло заявити, що не шукаємо кріватого жнива на полі нової війни. Коликб одначе якісь добжевільні хотіли пускатися на якусь нову военну авантуру, то ми готові доказати їм, що війна принесе їм лише погром та загибіль".

Свою промову закінчив Кольцов комплементами на адресу Чехословаччини, котра впрядні не є великою державою, але завдяки Бенешеві відграває велику ролю на европейський арені.

На самих взаїмних відвідинах братання між Чехами й большевиками не кінчиться. Большевики хотять мати намацальні докази приязни до них. І тому то Чехи будують недалеко нашого Ужгороду великий аеродром, пристановище для большевицьких літаків для відпочинку і набрання бензини підчас майбутніх ворожих наїздів на Німеччину.

Нічого не вадить! І це нам, **Українцям**, колись знадобиться...

Дивна річ! Те маркантне маніфестування русофільства в чеській політиці викликує у нас, на Закарпаттю, цілком особливші прояви. Отже наш епископ Александер Стойка, маючи велику охоту зістати гр.-кат. митрополитом Закарпаття, а видячи, що москвофільство тепер так поплачує навіть у закордонній політиці (тимбільше у внутрішній), взявся нараз видавати „москвофільсько - тутешняцький" орган: „Недїля". Ця газетка представляється просто скандально, а мені особисто ще й те дуже прикро, що між її редакторів заблукався і мій один незугарний свояк. Він може і зробить цим карієру у Кир Александра, але чи тому останньому вдасться цим щось позискати, — дуже сумніваюсь. Коб то ще і тепер у Росії царствував цар-батюшка, то можеб його і попер на празьким граде, але щоби большевики мішалися в справу іменування його митрополитом, — якось не вірю.

Скоше вже можна припустити, що як колись прилетять на підужгородське летовище, то заберуть Кир Александра на свій літак та вивезуть на Соловки, щоб зложеним уже там на склад епископам не вкучилось. Можна би тут зїбі заспівати Кир Александрові московську пісеньку:

„Понапрасна, Ванька, ходіш,
Понапрасна ножкі бієшь".

Автім почуття справедливости накажує признати, що навіть органові п. Бенеша, **„Ческому Слову"**, та комбінація з третьою („тутешняцькою") мовою не подобається. Забагато мабуть уже і йому цих мовних скандалів на „Подкарпатску", як це він називає нашу країну.

Дуже одначе хибно булоб думати, що вся чеська преса одушевляється „чесько - словацько - московським жениханням. І так напр. **„Моравско-слезски Денник"** (виходить у Моравській Острові) помістив статтю під заголовком **„Ми є впадовою брамою большевизму".** У тій статті критикується дуже гостро становище чесько-словацького міністра війни, **Махніка,** за його зносини з большевицькими військовими сферами. Також і заяви провідних чеських журналістів підчас прийому большевицьких товаришів пера підпали в тому „Денніку" сильній критиці. Редакція бачить дуже ясно, що Бенеш своєю політикою відчиняє **большевикам браму до Чехословаччини.** А ми скажемо: не лиш до цеї демократичної держави, що стоїть під проводом такого мудрого і благородного президента як д-р Масарик, але і взагалі до **середущої Европи.**

Хто зна! Може і д-р Бенеш бачить, що вже задалеко загнався, бо недавно при відкриттю памятника Масарикові вдарив несподівано в у-гродові струни з... Німеччиною. Він именно висказав бажання, щоби обеднання національних меншин з чехословацькою республикою довело до затіснення духовних та особистих звязків німецького народу з чеським народом і щоб таким чином дійшло до культурного звязку між цими народами. Між Німеччиною і Чехословаччиною нема ніяких постійних суперечностей. Як-що вони вирінають, то їх джерелом є теперішне загально-европейське положення. „Одначе міркую, — заявив д-р Бенеш — що ті суперечности можна усунути. Надіюся, що дійде до порозуміння Европи з Німеччиною, над чим і я працюю і буду працювати".

Славно і „виборне", пане Бенеш. Але нашо, коли так, будувати аеродром для большевиків та відчинятн тій навіть браму до середущої Европи?!

Августин Бокшай.

*) Москалі ніколи до Чехів не пали-лись, а лише Чехи до Москалів. Навіть по війні, їдячи чеський хліб, Москалі (імігранти) і досі відносяться до Чехів згори, легковажно. — А. Б.

ЕТІОПСЬКА КОНСТИТУЦІЯ

Етіопія, така як сьогодні вона є, це твір цісаря Менелика. Цісар Менелік (правильніше Менілек) заключив з Італією 2. травня 1889. року умову, на основі якої Етіопія мала бути залежна від Італії. Та вже 1. березня 1896. року побив Італійців біля Адуї. На основі мира в Адіс Абабі (26. жовтня 1896) Етіопія стала повним незалежною державою.

Стара Етіопія, це поправді лише Тігре, Шоа, Годжам і Амгара. Ці держави давно жила одна від одної менше більше незалежно, а лише час від часу попадали під менших або більшу залежність раса расів. Та й тоді рас расів вдоволявся часто лише признанням його зверхности. Коли був сильніший, діставав від расів дарунки, а часом і данину. Буби часи, що Етіопія займала навіть більшу територію, ніж займає нині. Цісар Менелік хотів із феодальної Етіопії зробити абсолютну монархію. Володіння теперішнього цісаря Гайле Селясі мало бути початком скасування абсолютизму.

У 1931. році теперішній негус (цісар) дав Етіопії нову конституцію. Нова конституція установляє одинокі територію та що в державі володіє династія теперішнього цісаря. Етіопія поправді більше абсолютна держава, ніж якінебудь конституційна монархія. Що правда, є парлямент з двох палат. У нижчій палаті засідають представники, які вибирають ватажки й раси, а в сенаті засідають сенатори, яких іменує рас расів. Такий парлямент ухвалює закони, на які мусить згодитися обі палати. Коли не погодяться, тоді рішає негус. Та і такий парлямент не має права предкладати законів, бо ініціятиву має лише цісар. Влада не відповідає перед парляментом, лише перед цісарем, який і настановляє владу. Такто вся влада є в руках цісаря. Коли парлямент не засідає, негус має сам право проголошувати закони, які пізніше парлямент мусить одобрити.

Негус старався бодай відділити судову владу від політичної. Тому проголосив незалежність судів. Одначе в Етіопії нема кваліфікованих судів, тому постановлено, що судити мають „свідомі люди", себто знавці, розумні люди. Такі закони походять іще з 12-го століття. Тому судівництво дуже примітивне.

Окремі закони звісовують цісареві права. Він заступає державу перед закордоном, заключує умови, рішає про війну й мир, постановляє про помилування засуджених, проводить військо і т. д.

Є і деякі постанови про права громадян.

Самособою, що деякі постанови є лише на папері. Деяких постанов раси й не виконують, толовно ті, на основі яких цісар їм відбирає владу, а раси хотілиб її задержати для себе.

Треба ще згадати, що цісар, як проголошував конституцію, зазначив, що мусить ще прийти хвилина, що нарід сам вибиратиме собі парлямент.

НЕСПОДІВАНКА

М. Пракс.

Пані й пан Перольт подорожували біциклями. Не було їм смішно. Обоє мали вже більше як по сорок літ, товсті й легко задихувалися. Їхали обережно, поволеньки та раді були, коли за один день зробили 40 миль. Не дуже звертали увагув на красу природи. Всеж раз пані Перольт запримітила:

— Тут не є неприємно.

— Правду кажеш, — відповів чоловік. — Тут справді не є неприємно. Треба буде взяти видівки з тим краєвидом.

Вони, як справжні туристи, купували в усякому місті картки; це їм заощадило, що не оглядали околиці підчас подорожі. Зате могли думати про добру кухню. Тому то їх головною журою було знайти добрий нічліг, дешевий, а добрий обід.

Як віздили в яке місто, Перольт оглядав усі гостинниці. Біля одної сказав:

— Тут знадвору все гарно уладжене, а в середині напевно затроюють гостей.

На іншому місці запримітив:

— Тут напевно буде брудно. Подивися, прошу тебе, які фіранки. Що то мусить бути в кухні.

Колиж який невеличкий провінціональний готель виглядав скромно й охайно, як старі готелі, а ще до того біля вивіски мав золоту гуску, якій від старосви відлетіли оба крила, тоді наш турист одушевлявся:

— Тут буде чудово. Тут буде гарно. Ці охайні люди потягнуть нас. Мені вже слинка виступає на язик...

І пані Перольт також дбала про те, щоб їм було якнайліпше. Як лише побачила господаря, зараз весело запримічувала:

— Ах, яка рада, що вас особисто пізнаю. Ваш сталий гість, пан Кльошіне, дуже хвалить вашу кухню. Там, каже він, зісьте добре за дешеві гроші. Так, справді, він вас дуже хвалить.

— Кльошіне? То це той приємний садкуватий, орнявий добродій?!

— Так, це він. Все вас хвалить і я сподіюся, що ви і його приятелів приймете так само сердечно.

І їх угостили на рахунок пана Кльошінета, який існував лише в уяві пані Перольт.

Одного дня були в Ст. Мартені, невеличкому містечку. Поступили до гостинниці „Під Золотим Львом". Невеличка, приємна гостинниця над рікою.

— Пан Кльошіне поручив нам звернутися до вас. Сподіюся, що не розчаруєте його.

— Филипе, — кликнула жінка — ходи-но сюди — прийшли приятелі п. Кльошінета.

Филип зараз прийшов, якнайшвидше, потім сказав ввічливо:

— Ви мені вивили незвичайну честь, що відвідали нас. А якжеж здоровля пана Кльошінета?

Чоловік і жінка глянули на себе. Жінка, як бистріша, запримітила:

— Спасибі, не є гірше.

— А пані Кльошінетової?

Тут пані Перольт зацікалася, одначе не надовго.

— Та так нічого надзвичайного.

— Себто небезпека минулася?

Тепер обізвався чоловік.

— Чого ій грозила би небезпека? Жінкам ніколи не грозить небезпека.

— Богу дякувати, — сказала власниця гостинниці — а

— На здоровля нашого доброго пана Кльошінета!

Опісля прийшли лікери, а при чорній каві пан Перольт закурив цигаро та сказав дати собі рахунок.

— Зараз, — сказала власниця гостинниці. Правда, що буде добре, як я дам вам і рахунок пана Кльошінета?

— Рахунок пана Кльошінета? — спитался чоловік і жінка, здентежені.

— Не вдавайте, ніби нічого не знаєте — вдарив легенько по рамені власник гостинниці пана Перольта. — Якжеж ви не могліб знати, що пан Кльошінет мусів несподівано виїхати, бо жінка занедужала йому, та не вирівнав свого рахунку. А щойно тому три дні писав нам, що ви прийдете та вирівняєте рахунок. В нас жив майже місяць. Жінка зараз принесе рахунок. А щодо вчішнього рахунку, то він такий малий та незначний, що ви мені позволите, щоби я не рахував його вам... у доказ признання та приятельства. В порівнанні з рахунком пана Кльошінета ваш рахунок це звичайна дрібниця, а так, між нами сказавши, я вже думав, що пан Кльошінет вже ніколи не заплатить мені.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ТРУДНОЩІ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

У своїх заходах удержатися на строго невтральнім становищі в теперішній італійсько-етіопській війні американський уряд видав між іншим заклик до американських нафтярів не вивозити нафти до Італії. Не заборонив, значить, виразно, а тільки завзиває їх не вивозити нафти в імя строгої невтральности, проголошеної американським урядом.

У відповідь на цей заклик американські нафтярі заявляють, що вони не хочуть мати від уряду зазиву. Зазиву вони послухати не можуть, бо зазив лишає їм свободу поступити згідно з зазивом, або проти зазиву. Як вони підуть добровільно за зазивом уряду, то італійський уряд буде їх чіпатися за ворогування до нього.

Значить, якби уряд видав приказ, то бізнесмени могли Італії сказати: „Ми раді би продати нафти, алеж бачите: наш уряд нам забороняє".

Типічний приклад безхребетности. Не мають відваги взяти на себе відповідальности за свої рішення. Шукають способу звалити вину на іншого.

СКІЛЬКИ МАЄ БУТИ ОБСЛУГИ.

Лава присяжних суддів у повіті Квінс, у стейті Ню Йорк, розвела слідство над смертю 4 пацієнтів у стейтовім шпиталі для умово хорих. У своїм звіті з цього розсліду присяжні судді заявили, що шпиталь був обставлений відповідно людьми, то 4 пацієнти були би тепер між живими.

Причиною їх смерти було неналежите обставлення шпитальою службою. У шпиталі приділає 1 обслугач на 9 хорих. Обслуга працює по 12 годин на день. Заплата для неї така низька, що вправної обслуги за ці гроші наняти не можна. Через навал роботи служба деморалізована, бо навал роботи денервує робітників.

Виходить з того, що відповідна опіка над хорими вимагає відповідного числа робітників, що працюють відповідну годину й одержують відповідну заплату. Хто ощадже на тих справах, той тратить на справі.

Це відноситься і до шпиталю, і до бізнесового підприємства, і до всякого діла. Хто ощаджує занадто, той тратить. Ощаджує центи, а тратить доляри.

ДУХОВА ЕПІДЕМІЯ.

Серед людей малайської раси в Азії появилася пошесна недуга, цікава тим, що ще недуга умова.

Називається вона в них „амок". Проявляється вона так, що людина, котра на неї занедужає, тратить нагло над собою всяку умову контролю. Прояви браку контролі звичайно такі самі. Спокійна людина, що не має в своїй минувшині ніякого злочину, нагло хапається за якусь зброю й нападає на першого ліпшого, кого стріне. Не подає для нападу ні причини ні ціля. Засуджений на смерть, іде на шибеницю без найменшого знаку страху або гризі совісти.

Англійський уряд сильно заалярмований цією пошестю, тимбільше, що досі на неї хворували тільки Малайці, а від якогось часу занепадають на неї й білі.

Факт прикрий правду, яку часто забувається, що не тільки подражання може бути признакою умової недуги, але й повний спокій в обличчі смерти, своєї чи чужої.

„ХОДИ ЗА МНОЮ".

У тій самій околиці світу знали люди ще одну пошесну умову недугу, що називається „ходи за мною".

Як людина, хора на „амок", тратить усякий моральний стрим, так людина, хора на цю недугу, тратить усяку волю піддається волі іншої людини. Як інша людина скаже їй: „Ходи за мною!" — то вона покидає хочби найпальніше діло та йде за тою і робить усе, що та робить.

Як відомо, в подібний спосіб не має волі людина в гіпнозі, себто штучно спровадженім сні.

У деяких виховників виховники вважають цілю власне виховати з людей таких послушних манекінів, що слухають приказу, як людина, хора на „ходи за мною".

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ

КАЛЄНДАРІ
НА 1936 РІК

в кольорах, календарйом друкований українською мовою, свята означені читким червоним друком на кожний день.

Засвистали козаченьки ..... 25 ц.
Гуцул на полонині пасе вівці ..... 25 ц.
Дівчина в українськім строю ..... 25 ц.
Український парубок і дівчина сидять на кринці ..... 25 ц.
Парубок приспівує для дівчини при криниці ..... 25 ц.
Хлопець і дівчина на Великій Україні ..... 25 ц.
Сини мої, Гайдамаки ..... 25 ц.
Шевченко, Драгоманів і Франко (всі три на одним календарі) 25 ц.
Тарас Шевченко ..... 25 ц.
Іван Франко ..... 25 ц.
Президент Рузвелт і його жена 25 ц.
Дівчина з прапором ..... 25 ц.
Мала хата і город ..... 25 ц.
Різдво Христове ..... 25 ц.

Замовлення і гроші слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

Жидівський проклін.

— А бодай ти став батьком шістьох синів, а всі вони щоби поженилися з любови!!...

КОЛЯДИ і ЩЕДРІВКИ
на
РІЗДВО ХРИСТОВЕ і БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком пісень
СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ і ІНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ

Ціна 35 центів.

Замовлення і гроші слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346), JERSEY CITY, N. J.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ

ПРИХОДИТЬ ВСІ УКРАЇНЦІ З ФИЛАДЕЛЬФІЇ, ЧЕСТЕР, ФРЕНКФОРДУ, КЕМДЕН, ЧЕСИПІК СИТІ, ВІЛМІНГТОНУ, ФЕНІКСВІЛЯ, РЕДІНГ, МІЛВІЛ, ТРЕНТОНУ, ВІЛЯМСТАВІ, КЛІФТОН ГАЙТС І БРІДЖПОРТУ, З РОДИНАМИ І ЗНАКОМИМИ, БО ЦЕ Є ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ В ФИЛАДЕЛЬФІЇ, НА КОТРИМ ЗБЕРУТЬСЯ ВСІ — ІХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВО, СВЯЩЕНИКИ, БІЗНЕСМЕНИ, НАРОДНІ РОБІТНИКИ І ВСІ ГРОМАДЯНИ НА

СПІЛЬНИЙ ОБІД І ЗАБАВУ

А ВВЕСЬ ДОХІД ПЕРЕДАСТЬСЯ НА НАЙМИЛШУ ВСІМ НАМ РІЧ—А ТО НА ВИЩУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ В СТЕМФОРДІ.

в четвер, дня 28-го листопада 1935

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 849 НОРТ ФРЕНКЛІН ВУЛИЦЯ, ФИЛАДЕЛЬФІЯ.

П Р О Г Р А М А:

1—Архиєрейська Служба Божа в сослуженню Духовенства в Катедральнім Храмі о годині 10 рано. В часі Служби Божої Дієрейське Слово. Співати будуть хори з дооколичних громад.
2—По Службі Божій о 12 годині спільний обід на Української Гали, 849 Норт Френклин вулиця. По обіді концерт.
3—Концерт відкрие хор з Френкфорду під орудою п. Багіяк, відспіванням американського гимну. Привіт гостей і коротка промова—о. д-р Ст. Тихановський.
4—Смішне представленна „Тато на заручинах" в одним акті, відограє група п. Коцібінського.
5—Промова—Антін Пашук.
6—Українські пісні—відспіває хор з Честер під орудою п. Ротика.
7—Промова—о. Роман Крупа.
8—Деклямація—панна Ольга Олесь.
9—Промова—Іх Преосв. К. Богачевський.
10—Закінчення—хори відспівають український і американський гимн.
11—Подяка гостям і бізнесменам за участь в святі і дарунки—п. Іван Борисевич.

УКРАЇНЦІ—Це є по раз перший щось такого гарного в Филадельфії і околиці. Просимо прибути як найчисленніше, а не пожалуєте. За відповіднє ручить нам вище підписаний комітет. 274,6
о. Ст. Тихановський, почетний предс.; Антін Пашук, предс.; Іван Борисевич, касієр; С. Олесь, секр.
В. Волчанський, Олена Шафт, Гр. Лесюк і Н. Сенюк, контрольори.

З українського життя в Америці

РОЧЕСТЕР, Н. И.

Свято Державности.

Заходами Відділу О.Д.В.У. ч. 20 відбулося в нас у неділю, дня 3. ц. м., Листопадове Свято. Що року з цього свята щирий Українець вийшов піднесений на дусі з вірою, що прийде ще один такий листопад, який вирве раз на все з кайданів український нарід. Та вірять в те тільки ті, що на це свято що року сходяться, щоби вшанувати память полеглих героїв за ту ідею. Але є в нас і такі, що не вірять в це свято Листопада. З тих „оборонців" не приймов ані один на це свято.

Ширих громадян Українців зійшлось досить поважне число і свято розпочалося в означений час. Всі зібрані пішли в церкву, де парох о. В. Турула відправив панахиду по полеглих героях і сказав кілька теплих слів зі спомину листопадових днів. Зараз по панахиді всі зійшлися на галю, де почався концерт.

Програма була добірна і люди зі святочним настроєм вислухали її до кінця. Концерт відкрив голова „О.Д.В.У., а о. В. Турула забрав вступне слово, в якім коротко, але ядерно вияснив значіння Листопадових днів.

В програму входили: Українська Банда, Церковний хор, Хор молодих дівчат, сольо-співи, сольо на піяні і дует на піяні та дитячі деклямації. Виконавцями програми були Українці й Американці. Програма випала досить добре.

Головну бесіду виголосив гром. Туркевич зі Сиракюз, Н. И., очевидець і учасник Листопадових днів. Він переповів події Листопада 1918 р. та загрівав, щоб нарід не тратив надії та не зневірювався в минуле, а покладав усю надію на власні сили та підпомагав по своїм силам визвольну боротьбу. Бо Листопад 1918 р., говорив він, це був тільки початок наших національних змагань і той нашої ідеї, яку треба передавати нашим дітям. Бо тільки та спільна ідея може сповнити наші визвольні бажання та створити Одну, Соборну і Незалежну Україну.

Свято Листопада, — це свято великої ваги. Одначе не всі Українці в Рочестер так його розуміють. Деякі на це свято зовсім не прийшли. Можливо тому, що не вони його уладжували, або тому, що не вірять у визвольницькі змагання і не вірять в Листопадові дні.

А може думають, що соборна Україна повстане з їх групи, тому й не лучаться з іншими групами? Та свято це не було і не є парохіяльним чи там церковним, ані святом самих націоналістів, чи якоїсь собі другої групи, але е святом загально народнім. Зрив за Українську Державу Першого Листопада 1918 р. не підняли українські борці як католики чи православні, чи там „церковники", але підняли загально всі. На мою думку, в тих молодих борцях не було розколу щодо віри чи поглядів партійних чи групових. Це були герої з різних груп, але всі вони боролись за ту саму ідею, за свободу свого народу і батьківщини. То чомуж не належиться пошана їх памяти від нас усіх? Чомуж це свято не є таке дороге „оборонцям"-радикалам, як і націоналістам та церковникам? А може оборонці-радикали ненавидять тих молодих героїв, той молодої пролиті крови, і для них є байдужні спомини з Листопадових днів? Як так, то вибачте за моє отверте висказання! Я ще по тім судку, що з „оборонців" чи там радикалів ніхто не приходить пошанувати память Листопадових Героїв, так як не шанують їх і большевики. Можливо, що та група не почувається до такого обовязку, а якщо так, то треба нам погодитися з цим і залишити її поза нашою ідеєю визволення. А може ця група не хотіла разом це свято відбувати? Так хай бодай сама його відсвяткує вже без нас. Воно буває і таке, що чужий має краще почуття до чужого, як свій до свого. Таке було, як судив Пилат Христа і казав: „Я не винен крови цього праведника". А Жиди кричали: „Кров на нас і на наших дітей!" Коли це почув совісний Жид, сказав: „Боже, Боже! Римлянин милосердніший для чужої крови, як Жиди для власної".

Таке можна примінити в Рочестері до Листопадового Свята. Американці прийшли, грали і співали для збільшення свята без ніякого вінагородження, а свої, Українці — не прибули.

Вже крайня пора зрозуміти народню солідарність інакше, як ми її досі розуміли. Бо може прийти скоро знову такий момент, коли буде рішатись наша доля. Настає час ворогувати з правдивим ворогом, а не брат з братом.

Партія партією, погляд поглядом, але коли йде про загальне добро, про загальну справу, то будьмо людьми свідомими і культурними.

Учасник.

БОСТОН, МАСС.

Листопадове Свято.

Наша національна громада відсвяткувала Листопадове Свято дня 10. листопада. В українській православній церкві члени ОДВУ. упорядкували гарну могилу з березовим хрестом, а на ній поклали два кріси, козацьку шаблю і шапку. Почесну сторожу держали чотири члени ОДВУ в козацьких строях. Панахиду по погиблих героях відправив о. Желєвський, сказавши теж кілька слів про значіння цього Свята Державности та візвавши до жертв на інвалідів. Збірку переведено.

Вечором відбувся в церковній галі концерт у заповненій публикою салі. Це вказувало, що ми за 17 років від Першого Листопада вже дечого навчилися і зрозуміли вагу святкування таких національних свят.

Вступне слово виголосив молодий адвокат Дмитро Романів, що був наочним свідком тих великих подій, коли повставала Українська Держава. Він теж відделямував вірш у честь наших героїв.

Потім хор української православної церкви відспівав кілька українських пісень з революційним змістом. Скрипковий квартет був під проводом проф. Ковари, що завжди помагає нам при влаштовуванні наших національних свят. В квартеті грали наші молоді скрипаки: Антін Пашак, Мирослав Желєхівський, Володимир Боднар і Ольга Купчик. Скрипкове сольо відограв В. Боднар. Грали дуже гарно. Коли тільки були виступили з українською музикою, то було би ще краще.

Шкільні діти деклямували і співали. Святочну промову виголосив гром. Н. Дависківа, що розповів про початки революційного зриву українських мас, а потім про Перший Листопад і боротьбу за волю, що ще й досі ведеться. Закінчив апелем до допомоги визвольній акції. По ньому виступав знову хор з стрілецькими піснями, а молодий Мирослав Желєхівський відспівав два баритонові соля, в яких дався чути його чистий і милозвучний голос. Гром. А. Івашків деклямував про героїв, а гром. Д. Пашак сказав кінцеве слово, загріваючи до обєднанні праці для визволення нашого народу з неволі. З панахиди і концерту прийшло $62.15. По відтягненню дрібних видатків осталу суму вишлеться до Обєднання для інвалідів.

Присутній.

LEHIGH VALLEY SERVICE
WILKES-BARRE
PITTSTON and SCRANTON

$2.50

ЗВОРОТНИЙ ТІКЕТ
В СУБОТУ, 30. ЛИСТОПАДА

(Lv. New York
(PENNA. STA.) ..... 4:50 | 6:35 P.M.
Newark (PENNA. STA.) 5:07 | 6:52 P.M.
South Plainfield ..... 5:36 | 7:22 P.M.

Поворот в неділю ввечір.

Lv. Scranton (Laurel Line) 5:00 P.M.
Pittston (L.V.R.R.) ..... 5:42 P.M.
Wilkes-Barre ..... 6:00 P.M.

Тікети до набуття в Lehigh Valley Ticket Offices.

LEHIGH VALLEY RAILROAD
The Route of The Black Diamond

ПОЛЬЩА І ФРАНЦУЗЬКИЙ КАПІТАЛ

(УП) Експанзія французького капіталу керується не лише ринковими можливостями, а також і потребами заграничної політики. Так було в довоєнних часах з московською імперією, так було і з польською державою, що виникла наслідком війни на карті Европи. Традиційна французько-польська приязнь дійшла в повоєнних часах до тісного союзу обидвох держав. Це був знак для французького капіталу, щоб іти в Польщу і поширати її існування. Але тому, що французький капітал працює лише там, де є досить велика певність, що він не пропаде, капітал цей не поплив в Польщу, як тому сподівались деякі польські круги. Французькі банки подавали і причину цього, а саме те, що Польща державна несконсолідована і що при першій ліпшій солідній кризі капітал може пропасти. А далі казали, що наслідком внутрішніх розборів між поодинокими національностями в Польщі вложений у польські підприємства капітал не принесе бажаних користей і не запевнить Франції польської приязні в прикрий час. Були у Франції круги, що мали охоту беззастережно вкладати свої капітали в Польщу, але ті круги не тішились великим довірям в французького загалу, який розпоряджав великими капіталами. Це були здебільша круги, які стояли безпосередньо чи посередньо під польськими впливами, як от напр. через фамілійне споріднення чи щось подібне. Здавалось, що в 1930 р., коли дійшло до порозуміння між Польщею і Парижем у справі будови магістралі Шлеськ-Гдиня та вибух спір між французькими підприємствами та концерном Геримена за електрифікацію Польщі, що французький капітал піде в Польщу безперервною струєю. Скептики одначе відраджували від того і не помилялись. В недовзі після того, бо в 1934 році, Польща грунтовно змінила свої позиції відносно Франції. Той факт ще більше відвернув французький капітал від Польщі.

Вложений в польські підприємства капітал знаходиться тепер під досить значним тиском. На це вказують такі факти, як скандали в Жирардові та в варшавській електрівні. Політичний курс в Польщі не дає запороки певности для французького капіталу і до того той капітал вже не користується також прихильністю польського уряду, як це було давніше, коли Варшава стояла під безпосереднім впливом Парижа і його політики. Тепер французький капітал почав думати над способами, як би то видістатися з Польщі. Ризико занадто велике через польську політику. Французькі спроби знов наблизити до себе Польщу політично тимчасом без успіхів. Бо навіть коли вони дали успіхи, то Франція не дасть Польщі великих капіталів, а буде їх раціонізувати в залежності від того, який ступінь осягне дипльоматичне наближення.

Ще з довоєнних часів знаходяться в Польщі такі підприємства: Французько-італійська компанія Домброва і Гута Банкова, які належать збройному концернові Шнайдер-Крезо, копальня вугля і цинку в Сосновіцах, фабрика рур, французько - польське гірниче товариство Челяді, текстильні фабрики Мотта, Ченстоховська та Пельцер в Ченстохові та Жирардові і вкінці електрівня в Варшаві. Це підприємства чисто французькі. Крім того є ще підприємства заложені по вині французько-польського характеру, як заводи скарбоферм, глинсько-шлеська мастігральня, французько-польська компанія розробудки порту Гдині, азотні заводи в Кнурові, хемічна компанія Спіс у Варшаві, гутничі заклади в Острівки, фабрика паперу в Міркові, де працює і бельгійський капітал, фабрика штучного шовку в Томашові, фабрика гуми Пелеге, декілька менших електрівень на Шлеську та в Галичині і багато інших. В магістралі Шлеськ-Гдиня заангажований французький збройний концерн Шнайдер-Крезо.

Взагалі в цілому польському господарському організмі працює на 61% капітал чужий, а лише на 39% капітал польський, зглядно жидівський. Акції польських залізних фабрик на 83.2% в чужих руках, газова і електрична індустрія на 77.5%, нафта на 64.8%, хемічна індустрія на 53%, вуглева промисловість на 50,4% і т. п. З тих капіталів Америка має 23.41%, Франція 23,13%, Німеччина 14.6%, Бельгія 11.11%, Швайцарія 4.5% і т. д. Майже половина французького капіталу вложена в нафтову індустрію, але багато капіталу є також в гірничій і залізній промисловости. З того всього бачимо, що задовження польського господарства в чужини дуже велике. Через таке велике задовження трудно польським підприємствам дістати на чужині кредит. Короткоченцевий заграничний кредит виносить в Польщі 1,830 міл. злотих. Кредит той розділений всюди по трохи, бо кожда держава боялась давати Польщі великі гроші з причин, що їх вже вище сказано. Франція кредитувала лише ті підприємства, що в її руках. З вище наведених причин важко було Польщі дістати і державний кредит. Коли хтось давав позички, то лише на зброєння з тим, що Польща закуповувала за позичені гроші зброю. Готівкою Польща не дістувала досі ніякого більшого кредиту ні в Франції ні в інших державах. Надій на більші кредити і тепер Польща не має. Французький капітал виказує тенденції забратися з Польщі наслідком її непевного політичного положення між Советами і Німеччиною.

М. Костишин.

ХТО ДРУГ МІЙ?

Куди повернешся, поглянеш,
Ворожий бачиш в нас настрій;
З болючим серцем тоді станеш,
Себе спитаєш: Хто друг мій?
Чи той, що в морю занурився,
Рветься між фалі до судна,
Чи той, що, орючи, втомився,
Терпіння чашу пе до дна.
Чи той, що десь поза кордони
За хлібом насущний труд кладе,
Чи той, що страшно проклинає,
Чи той, що сміло в бій іде.
Чи той, що нищком без вагання
Стоїть за правду, наче мур,
Сповняє народні завдання
І не лякається тортур.
Чи той, що нібито з любови
Все душу й тіло він кладе,
Діламк він не до обнови,
А манівцями знай іде.
Чи той, що пихою упився,
Премудрий, наче Соломон,
І в цих премудростях втопився
І має свій власний закон.
Та бач! Багато ще знайдеться
І добрих, злих і чудаків;
Про них ще довго нам прийдеться
Носити біль від канчуків.
Хоч кождий думає про долю,
Це безперечно так була,
Та мрія — вітер в чистім полю,
Хто лиш на єдність забува...
Дарма, чоле вгору здіймати,
Тримаючись чужих метод,
Свою лиш славу величати,
На глум забути про нарід.

З доброго серця.

Маляр: Чому ви так гостро критикуєте всіх малярів?

Критик: З доброго серця. Бо якби я одного похвалив, то він один тішився би, а всі сумували би. А так, коли я одного ганю, то тільки він один сумує, а всі тішаться.

Нервова тайпрайтерка.

— Як подобається вам ваша нова товаришка, панно Зоно?

— Вона така страшно нервова. Як сяде до машини, зараз починає писати.

С. Дольницький.

ЛІКУВАЛЬНА СИЛА МУЗИКИ.

Вплив музики на душу людини був знаний давно. Біблія каже, що коли цар Саул впадав у тугу, молодий майбутній цар Давид розважав його грою на гарфі. Музика була введена в життя війська в найстарших часах. Користаючися ідуть музикою й у моменті радости, як підчас весіля, і в хвилинах смутку — в похоронних процесіях. Французькі революціонери в дні великої революції ходили по селах із музикою. Знані усім також трубадури, українські лірники, ярмаркові й подвіркові музики й т. д.

Давно вже стверджено, що музика не лише дає людям насолоду, але й відповідно настроює душу: радісно чи сумно, бадьоро чи гнітюче; музика може додати відваги, підняти енергію, навіяти на людину забуття в тяжких хвилинах життя, а навіть — приспішити працю.

Нудна робота бюрових машиністок, вони швидко втомляються та роблять помилки. Щоб полекшити їм працю, деякі великі американські бюра ввели писання на машинах під такт музики. Може дехто з читачів переконався й на собі, що йти під такт музики значно лекше, не так утомно.

Отже музика впливає й на фізичну й на психічну природу людини. А коли мельодія і такт музики можуть відповідно змінювати настрої людей, то чомуб музику не використовувати при деяких людських хворобливих душевних переживаннях із метою зміни їх на кращі, себто, чомуб не вживати музики як ліку у випадках психічних розстроїв чи й недуг?

* * *

В останніх часах деякі лікарі почали приписувати вживання музики як ліку при психічних недугах. Людям із розстроєними нервами, з нахилом до мелянхолії іноді ці лікарі радять розважитись — послухати музики, звичайно, такої, що підбадьорює, дає враження веселі, радісні.

В останнім часі деякі лікарі лікування музикою ставлять уже поважно, науково, переводячи цю куранію в відповідних клініках. Ось приклад.

В Лондоні існує спеціяльна лічниця — „Психофонічний Інститут", у якому переводиться лікування за помічю звуків — музики й людського голосу. Як свідчить уже сама назва, в цьому заведенні лікуються люди нервові, психічно хворі (в різнім ступні).

Через те, що хворі виявляють внутрішній спротив у відношенні до волі інших людей, коли вони хочуть своїм співом відпинути на їхню душу, „Психофонічний Інститут", щоб усунути безпосередню участь живих людей увів грамофонні плити, які вже не відражають хворих. Грамофон із наспіваними плитами є тим практичнішій, що він може бути в кожному домі, і хворого не треба спроваджувати кожний раз до лічниці. Та й таке хатнє лікування дешевше коштує.

Психофонічне лікування спирається на тому, що людям, які працюють розумово, треба дати такий самий відпочинок (їхнім нервам і мізкові), як людям фізичної праці (відпочинок мязів). Згідно з тою засадою, для кожного хорого виготовляються спеціяльні плити. В зміст цих плит увіходять комбінації з уривків музичних творів та ріжні речення сугестивної сили.

Для ранку, коли треба підняти життєву енергію хворого, дають одні плити, а для післяобіднього відпочинку й на вечір перед сном — інші, які заспокоюють нерви й клонять до сну.

Про таке лікування добре знати та памятати про значіння музики для людського духового життя та про її вплив на людські нерви й душу. — („Наш Світ").

„ВОЄНЩИНА" В ЛІТЕРАТУРІ.

Хто цікавиться народнім життям на селі і часто приїздить з міста на село, той напевно знає, що найулюбленішою темою свобідних розмов нашого селянства є „война". Пізними вечорами пливуть спомини про пережиті бурхливі часи світової війни, про кріваві дні нашої визвольної війни. І на превелике диво **багато споминів завжди є виявом пошанівку до пережитого воєнного лихоліття, а не його проклону.** Це є може іншою прикметою, що наш нарід у великій хуртовині настільки загартувався духово, що й у найбільшому лихолітті має тільки оптимізм, а не безнадійний песимізм. Українська література не може цього оминути, а повинна створити великі мистецькі цінности, що буливб не тільки „мистецтвом для мистецтва", а й будівничим-рушієм у житті нашого народу. „Воєнщина" в нашій літературі має перед собою будучність, треба тільки остаточно скерувати її на властиву дорогу. Українські письменники повинні собі усвідомити, що ми переживаємо тепер великі часи, що життя народу вимагає від нас не безтурботного спокою, а великого громадського, народнього діла: літературою перевиховати молоді покоління і з відсталої подекуди народньої маси створити духом сильний нарід. Мусимо на всі способи відлади „клепати воєнщину" (за висловом деяких осіб), щоби з неї створити могутній твір, що захоплював би собою молоді серця, які в будучнині умілиб стерпіти й найбільше лихоліття і витревати в боротьбі народу за своє існування. Українська воєнщина повинна стати народньою і служити народнім інтересам, а письменник не тільки письменником, але й письменником-громадянином.

Безперечно, не можемо зводити української літератури виключно до воєнщини, але не можемо воєнщини відсувати на задній плян. Нехай у нас найбільш „воєнні" твори, що мають громадське значіння, йдуть поруч звичайних вартісних творів. Але „воєнного" духа, духа боротьби за існування не може бути позбавлений ніякий український літературний твір.

Воєнщина в нашій літературі має бути молотом, що кувати-ме характери залізом, що гартуватиме духа, вогнем, що пектиме серця й порнватиме до чинного, бурхливого життя, до боротьби за існування народу.

*

Доба козацької романтики проминула. Світлі постаті ясних колишніх днів України перейшли в історію. Прийшов 1917 рік і приніс визвольні дні України. Багато з нас були учасниками Великої боротьби, ще більше свідками Великого зриву й воскресення на руїнах московської й австрійської імперії романтичної Козацької України. Прийшов новий побут і нове життя. Нова повинна бути й українська література. Нова не формою, а змістом. Форма міняється — зміст ніколи, коли він будівничий. А будівничою є воєнщина, бо вона є боротьбою, а не спокоєм. — („Наш Прапор").

С. Говдій.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЬЮАРК, Н. ДЖ. Тому, що сходини 14-го відділу не відбудуться ізза браку домівки, отсим повідомляю всіх членів, щоб до 28. цього місяця платили свої вкладки у мене при 250 Вейверлі Евеню. Про це кождий із членів одержить ще карточку повідомлення. Хто до цього дня не виплатить своєї вкладки буде суспендований. Степан Фік, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 1 грудня, в годині 12:30 вполудне, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на збори, бо треба назначити день річних зборів і інші важні справи. На тих зборах буде голосування над принятям нової гра-моти для Молодечого Департаменту. Довгуючі члени хай прийдуть і виправляють свій довг, щоб не треба претягати на наступний рік. — Н. Задерецький, гол., Д. Гавриляк, кас.; С. Морозович, секр.

ЛЕЙКВУД, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 168, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в неділю, 1. грудня, в годині 1-ій пополудні. Просимо, щоб всі були приявні на тих зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1936 рік. Довгуючі члени щоб вирівняли свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Д. Потажний, рек. секр.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА СВЯТОГО ЮРА ВЛАШТОВУЄ

ВЕЛИКИЙ СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1935 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАлі, під ч. 28 1ст 7-ма вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Початок точно в год. 7-мій вечір. — Вступ для старших 35 ц., діти 10 ц.

У програму входять дуже цікаві й займаючі продукції, як співи, деклямації, промови, вправи в одностроях і інше. До численної участи запрошує — Шкільний Комітет. 276,8

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ ім. ДМ. ВІТОВСЬКОГО В НЮАРКУ

влаштовує

ВЕЧЕРУ В ДЕНЬ ПОДЯКИ

З ВІДПОВІДНОЮ ПРОГРАМОЮ

ДНЯ 28. ЛИСТОПАДА (NOV.—THANKSGIVING DAY) 1935 Р.

В СІЧОВІЙ ГАлі,

229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок точно в 6-тій год. ввечір. — Вступ 40 центів.

Чистий дохід призначений на наших інвалідів в краю.

Українці Громадяни! Ми не влаштовуємо цеї вечері на те, щоб насититись до сходу. На вечера також не буде з індиків ані курей, тому, що кождий з нас буде мав доволі їсти вдома зі своєю родиною чи приятелями.

Чорноморська Січ влаштовує ту вечеру з відповідною програмою на те, що ми маємо там в краю два тисячі таких інвалідів, що не годні собі заробити кавалка хліба. Їм належиться від нас поміч. Як ми чуємось Українцями і називаємось ними, тоді будемо правдивими словом і ділом, як сплатимо довг, який на кождому з нас тяжить, а це **поможемо нашим інвалідам.** На наших серцях спочиває цей довг допомоги інвалідам. Даймо кусок хліба тим, що боронили Україну, і що часто відчувають недостаток куска того хліба, бо стратили силу, стали немічними каліками в обороні прав для українського народу. Прийдіть і своєю лепотою поможіть улекшити недолю наших героїв. 276

Остаємось з пошаною — **Старшина Січова.**

ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ НА СВЯТО СВ. МИКОЛАЯ.

	цнт.
В НІЧ ПІД СВ. МИКОЛАЯ, в одній дії, Ф. Коковського, 6 осіб	10
ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ, В. Хроновича, 3 особи	10
В НІЧ СВ. МИКОЛАЯ, А. Лотоцького, 3 картини, 18 осіб	25
РІЗДВЯНА КАЗКА, М. Шугаєвського, дві картини, з партитурою	20
УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП, І. Габрусевича, з партитурою, 6 осіб і пастушки	15
З КОЛЯДОЮ. Вертеп для школярів, Я Вільшенка, 10 осіб і гурт	15
ВЕРТЕП, різдвяна картина, І Блажкевичевої, 13 осіб	20
РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК, М. Шугаєвського, 3 дії, співи-й танці, з партитурою	30
ВЕЧІР СВ. МИКОЛАЯ, А. Полянського, одна дія, 9 осіб	15
СВЯТА ГОСТИНА, М. Курцеби, дві відслони, 13 осіб	20
Окрема партитура	40

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НЕ НОВА

Наша обслуга не є нова. Хоч вона під кождим оглядом модерна, то кождий бачить, що за нею є 30-літній досвід; 30 літ науки, як обслуговати найкраще.

Це річ такої великої ваги, що ми не можемо собі уявити, як хтось може не звернути на це уваги.

STEPHEN J. EWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City Phone: Bergen 4-5989

34 E. 25 St., Bayonne Phone: Bayonne 3-0540

ЛІТАЮЧІ ЖАБИ И СМОКИ.

У безлічі тварин, що живуть на нашій землі, знаходиться багато таких звірят, що своїм вигядом чи способом старих життя викликують у нас подив, а деколи й тревогу.

Літаючі смоки чи жаби — на перший згук слова — пригадують нам радше смоків із старих казок, а не тепер живучі створіння. Інша річ, що колись, у давно минулих епохах, тому кількадесять, а то й більше мілионів літ, жили на нашій землі велитенські літаючі гадини; але вони вже всі вимерли, а по собі лишили лиш кістки у землі. Нинішні літаючі смоки чи жаби — це малі сотворіння, що живуть на Яві та південних островах Азії.

Літаюча жаба назовні подібна назагал до наших жаб, а своїм видом і величиною зовсім їх нагадує. Лиш її пальці закінчені гейби кульочками, а між кожним пальцем розтягається широка болона. При помочі тих кульок можуть жаби пнятися по дозволі уставлений шибі й не відпадають від неї! Ця прикмета важна головно тоді, коли жаби пнеться вгору на дерева.

Широкі болони на пальцях хоронять жабу від наглих упадків згори підчас спадання. Зрозуміла річ, що жаба не може підніматися вгору.

Цікавий у цеї жаби спосіб складання яєчок. Між двома листками назбирує жаба піну, робить з неї малу бочілочку, де в нутро впускає плинну речовину й до неї складає яєчка. Коли яєчка розвинуться у цій речовині й повстануть із них пуголовки — тоді дощ змиває їх до річки й тут вони дорівають.

„Літаючий смок" (дракон) — це рід ящірки, що між передніми та задніми кінчинами має розпиняту болону; у леті згори вниз — звірятко розчіплює ою болону й тим способом може злетіти на землю. Коли дракон знайдеться у небезпеці — побачить пр. ворога — тоді прибирає дуже грізну поставу; цілий надується, відчинить страшну на вид — мордочку, де блестять гострі зубки, так, що навіть великі звірята дуже лякаються й швидко втікають.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues.

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

LEHIGH VALLEY SERVICE

СПЕЦІЯЛЬНА ПРОГУЛЬКА В НЕДІЛЮ, 1-ГО ГРУДНЯ

до

EASTON $1.50

BETHLEHEM

ALLENTOWN

LEHIGHTON $2.00

MAUCH CHUNK $2.25

Потяги відїзджають в Ню Йорку з ПЕНСИЛВЕНІЯСЬКОЇ СТАЦІЇ в 8:30 рано.

Поворот в неділю вночі.

Інформації і тікети до набуття в Pennsylvania Station, Hudson Terminal, or Liberty Street Eastern Passenger Agent, 143 Liberty Street Avenue. Tel. COrtlandt 7-3600.

LEHIGH VALLEY RAILROAD

The Route of The Black Diamond

У лікаря.

—Мусите, добродію, ще ... ти більше заліза!

— Алеж, пане доктор, ... ю заслабі зуби...

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ КРАВЕЦЬКИЙ ІНТЕРЕС у славянській дільниці. Нового торгу понад $100 денно. Можна вибути виїзду до старого краю. Продам цей інтерес дешево. Голосіться на адресу:

F. FREDERICK.

705 N. 5th St., Philadelphia, Pa.

Tel. Market 0539.

УКРАЇНЦІ УВАГА!

Малюю: церкви, сцени, портрети. Виробляю прапори, декорації, ... хоругви, образи, різьблення, позолочення, пристоли, кивоти і все інше для церков і товариств.

Українці! Ви повинні звертатися з довірям до свого. На бажання подаю численні рекомендації. Пишіть до:

Artyst D. ZACHARCZUK.

P. O. Box 25, Northampton, Pa.

ФІЛІЯ ТРОЯНОВСЬКОГО має в своїйому складі Радіів, Рефреджіраторів і машини до прання вирабу Мейтак, Бруно й інших фірм, по дешевих цінах. Купуйте у нас, а заощадите гроші. Пишіть, зайдіть до нас або телефонуйте до:

W. TROYANOWSKY.

400 S. Lehigh Ave., Frakville, Pa.

Тел. 146 W.

Д-Р НЕОНІЛЯ ПЕЛЕХОВИЧ-ГАЙВОРОНСЬКА

(Dr. NELLIE PELECOVICH)

повідомляє інтересованих що її офіс містився тепер по адресою

49 W. 44th ST., NEW YORK

IROQUOIS HOTEL

between Fifth and Sixth Ave.

Office telephone: VAnderbilt 3-0616

Resid phone: Boulevard 8-4061

Урядові години лише що середи і п'ятниці від 6:30 до 8:30 вечір.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ

НА 1936 РІК

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 50,000 різнорідних Стінних Календарів на 1936 рік. Календарі ці: **„Hangers, Wall Pockets, De Luxe і Cut Outs".** Чудові краєвиди, релігійні, діти, дівчата з ріжних позах і ріжної величини.

Шторникам, гросерникам і бучерам, продаємо по дуже зниженій ціні.

—Календарі продаємо по ціні як слідує:

100 Календарів першої класи ціна $14.00 з надрукованим іменем фірми і пересилкою.

100 Календарів другої класи $12.00 з пересилкою.

100 Календарів третьої класи $10.00 з пересилкою.

100 календарів четвертої класи $8.00 з пересилкою.

12 Календарів, першої класи, $2.00 з пересилкою.

5 Календарів $1.00 з пересилкою.

1. Календар, найгарнішій, 25 ц. з пересилкою.

Ласкаві замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

(Bet. 1st and Ave. A).

Telephone: ORchard 4-6170.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2568.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (36)

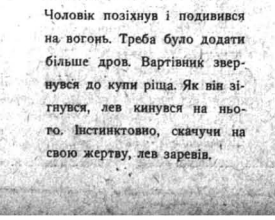

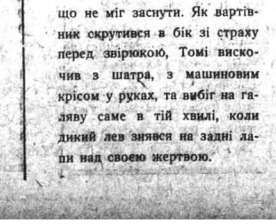

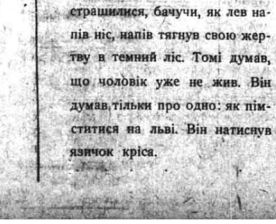

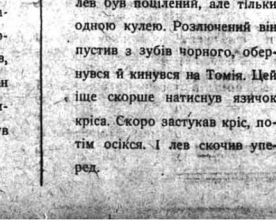

Голодний лев впялив свої люті очі в сплячого сторожа. Чоловік позіхнув і подивився на вогонь. Треба було додати більше дров. Вартівник звернувся до купи ріща. Як він зігнувся, лев кинувся на нього. Інстинктовно, скачучи на свою жертву, лев заревів.

Жертва його вчула цей рев, і таксамо вчув це Томі Велш, що не міг заснути. Як вартівник скрутився в бік зі страху перед звіркою, Томі вискочив з шатра, з машиновим крісом у руках, та вибіг на галяву саме в тій хвилі, коли дикий лев зіявся на задні лапи над своєю жертвою.

Табор пробудився. Люди застрашилися, бачучи, як лев напів ніс, напів тягнув свою жертву в темний ліс. Томі думав, що чоловік уже не жив. Він думав тільки про одно: як піпститися на льві. Він натиснув язичок кріса.

На нещастя, так, на нещастя, лев був поцілений, але тільки одною кулею. Розлючений він пустив з зубів чорного, обернувся й кинувся на Томія. Цей іще скорше натиснув язичок кріса. Скоро застукав кріс, потім осікся. І лев скочив упередь.